

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 38.

V Ljubljani, 22. kimavca 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Ōrnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{3}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{6}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Za odpravo krajevnega plačilnega sistema v Istri. — Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. — Naš denarni zavod. — Dopisi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Listnica uredništva. — Inserati. — † Maks Josin.

Za odpravo krajevnega plačilnega sistema v Istri.

Poročal pri XVII. glavni skupščini »Zaveze« v Pulju Miroslav Anžlovar, učitelj-voditelj v Boljuncu.

Vobče.

Slavna skupščina!

Bodi mi pred vsem dovoljeno konstatovati obstoj nekaterih za današnje razmere vobče jako značilnih, a za ljudskošolsko učiteljstvo deloma prav žalostnih, da, naravnost pogubnih dejstev, in sicer:

1. Draginja vedno in rapidno raste.

2. Kakor skoraj vsi ostali stanovi, tako tudi ljudskošolsko učiteljstvo zato skoro pri vseh svojih sestankih, zborovanjih, skupščinah in sejah razpravlja, o svojem neznosno slabem gmotnem položaju ter si ga izkuša izboljšati s tem, da pozivlja merodajne činitelje, naj čim prej in vsaj toliko odpomorejo temu zlu, da bo ljudskošolsko učiteljstvo vsaj moglo živeti kakor se to spodobi poštenim ljudem, ljudem, ki vse svoje življenje žrtvujejo v blagor domovini, napredku in blaginji naroda.

3. Vsi ostali stanovi dosežajo pri nastojanju za izboljšanje svojega gmotnega položaja precejšne uspehe, in le »učitelju vedno sreča laže; on živi, umrje brez d'narja«, ker so njega plače skoraj vedno iste — sramotno nizke.

4. Vse javne — toliko državne, kolikor avtonomne — oblasti in tudi nerazsodna, od učiteljskih nasprotnikov nahujskana množica, katerim faktorjem je isti učitelj izročen na milost in nemilost, dosledno in krčevito, če ne toliko v besedah in naravnost, pa vsaj po ovinkih in v dejanju, odrekajo in odtezajo vsako pomoč in izboljšanje njega obupnih razmer.

Odkod vendar to? S čim si je bore učiteljstvo to zaslužilo? Ne smatram za potrebno, o tem obširneje govoriti, zakaj vsi dobro vemo, da tiči glavni vzrok vse učiteljske gmotne mizerije v tem, da našega dela, truda in uspeha dovoljno ne uvažujejo ter po vrednosti ne cenijo, ter nas zatorej omalovažujejo in zapostavljajo, izkratka, da govorim z znanimi besedami: Src nimajo za nas! Tem istinitim besedam bi dostavil le še, da jim manjka tudi pravega razuma

za to, kako važna je ljudska šola in kako neobhodno potrebno je učiteljstvo ter kakega negovanja je vredna prva in kako plačila zasluži zato poslednje.

Ako bi bilo pri merodajnih činiteljih dovolj razuma za prosveto in blaginjo naroda, bi jima gotovo posvečali več pozornosti ter bi njunima prvima temelj polagajočima in pri nadaljni zgradbi človeškega vseobčega napredka najkrepkejše sodelujočima pospeševalcema — ljudskemu učiteljstvu in kmetstvu — gotovo pri vsaki priložnosti izkušali olajšati njuno pretežno breme. Vendar, žal, to se, kakor nam je vsem predobro znano, ne godi. Pač pri vsem drugem ne štedijo in za vsa druga, dostikrat po vsem neproduktivna podjetja je dovolj milijonov, le za obnemagujoče učiteljstvo in kmetstvo se redkokdaj kaj malega stori in še to dostikrat na način, da jima več škoduje nego koristi.

Te svoje trditve utemeljujem z nastopnim:

Visoki deželni zbor mejne grofije Istre je z zakonom z dne 9. oktobra 1901, br. 35, sicer res nekoliko izboljšal pre-slabi gmotni položaj istrskega učiteljstva, ali ravnal je pri tem vendar tako, da učiteljstvo nikakor ne more biti zadovoljno, in sicer:

1. ker je zvišanje plač v omenjenem zakonu tako minimalno, da smo, kar se tiče plače, še vedno na slabšem kakor drugi državni, deželni, občinski in zasebni uslužbenci in subalterni uradniki, kakor vratarji, šolski sluge, prosti financarji in žandarmi, razni pisarji, tajniki in kancelisti ter še množica drugih z mnogo manjšimi študijami, neprimerno manjšim trudom, dostikrat z nikakšno odgovornostjo; namesto da bi nas bil v plačilnih in pokojninskih zadevah zenačil z državnimi uradniki XI. X. in IX. činovnega reda.

2. ker je nas istrske učitelje visoki deželni zbor v omenjenem zakonu vkljub trem paradnim plačilnim vrstam porazdelil v nebrojno mnogo plačilnih vrst, in sicer v: učitelje I., II. in III. plačilnega razreda,

učitelje na mestih s krajevno doklado po 200 K	se vračuni v
» » » » » » » » 100 K	penzijo.
» v mestu Pulju z osebno » » 200 K	se ne vračuni
» v Opatiji in Lovrani » » » 100 K	v penzijo
podučitelje z izpričevalom usposobljenja s plačo 900 K	
» brez izpričevala » » » 800 K,	

Torej nič manj nego devet plačilnih vrst, h katerim pride še ravno toliko plačilnih vrst za žensko učiteljsko osebo, ki dobi 80% plače moškega učiteljskega osebja, izvzemši podučiteljice zadnjih dveh plačilnih vrst, ki prejema letnih 800 K, oziroma 700 K plače.

Ako ta preobilica plačilnih vrst — celih 18 — ne zadošča istrskemu učiteljstvu, potem sploh ne vem, s čim bi se še moglo to zadovoljiti.

Pri tem pa še niso vštete vse razne kategorije učiteljstva meščanskih šol, ki jih je tudi precejšnje število. »Mein Liebchen, was willst du noch mehr!«

Toda šalo na stran! Ta hipertrofija plačilnih vrst ni le jako pripraven instrument za disciplinovanje, bolj prav šikaniranje učiteljstva v rokah birokratskih oblastnikov, ampak ista je tudi v očitnem nasprotju s §§ 38. in 55. državnega ljudskošolskega zakona, če ne toliko v besedilu, pa vsaj po duhu.

3. ker je visoki deželni zbor istrski v omenjenem zakonu pridržal tudi starokopitni, vso dobro voljo učitelja že a priori uničujoči in jako krivični krajevni plačilni sistem.

Kako neumesten, krivičen in kvaren je ta sistem, mi bodi dovoljeno pojasniti (utemeljiti) z nastopnim:

Krajevni plačilni sistem:

1. Ovira in zadržuje ter največkrat iluzornim nareja pravilni advancement ljudskošolskega učiteljstva po službenih letih.

2. Nudi benjaminstvu in protekciji, nepotizmu in preteriranju nepriljubljenih oseb najugodnejša tla.

3. Zakrivlja nepravilno razdelitev plač in dopušča prevelike razlike v plači med popolno homogennimi učiteljskimi osebami.

4. Jemlje učiteljem, ki niso tako srečni, da bi prišli na boljše mesto, veselje do dela.

5. Izpodkopa manj srečnim tudi socialni ugled.

6. Provroča tudi pomankanje dobrih učnih oseb in zabranjuje njih naraščaj.

7. Prikrojen je v prilog italijanski narodnosti.

8. Segi njega krivičnost tudi v dobo upokojenja.

K temu nastopna pojasnila:

Po krajevnem plačilnem sistemu so uvrščena v boljši, t. j. prvi dve plačilni vrsti, večinoma mesta in trgi ter kopališča in večji obrtni kraji, koder v naši pokrajini bivajo največ prebivalci italijanske narodnosti, medtem ko so službe tretje plačilne vrste večinoma med Slovani po deželi. Izključeno je potem, da bi mogli slovanski učitelji pravilno avanzirati, ampak večina jih ostane vedno v III. plačilni vrsti in le naj-srečnejšim med njimi se posreči, počasi splezati v II. plačilno vrsto; le prav malo jih pa pride v I. plačilno vrsto in to le taki, ki so priljubljeni in se na to posebno razumejo. Umevno je, da se takim v vedno prognanstvo v III. plačilni vrsti obsojenim učiteljem-trpinom sčasoma ohladi prvotna navdušenost za vzvišeni poklic in ni jim zameriti, ako svoj posel opravljajo le bolj mehanično. Tudi ljudstvo ima potem takega ubogega pregnanca za manj vrednega in sposobnega, in z bogom njega socialni ugled ter vzporedno tudi uspeh delovanja.

Kaj pa šele razlika plače! Ta znaša med učiteljem I. in III. plačilne vrste, če ima prvi še krajevno doklado 200 K, celih 600 K na leto in to traja lahko skozi 10, 20 ali celo 30 let, kar da zopet plus, oziroma minus 6, 12 ali celo 18 tisoč kron in to pri istih študijah, istih službenih letih ter istih sposobnostih in uspehih. Kje je tu pravica?! Razmeren priboljšek vzame dotičnik s seboj tudi v pokoj, in tako traja krivica celo še po dosluženju.

In take, vnebovpijoče in v zakonjene krivice se dogajajo kakor že rečeno, in kar kmalu tudi dokažem, večinoma, da, skoraj le slovanskim učiteljem.

Štatistika

Posebno ilustrativno nas pouče o krivicah, ki se gode učiteljstvu Istre zaradi krajevnega plačilnega sistema in krajevnih doklad nastopni razkazi in podatki:

Razkazi in podatki

o stanju ljudskih šol in ljudskošolskega učiteljstva v mejni grofiji Istri po »Izvestju deželnega odbora istrskega« iz l. 1904 in za šolsko leto 1903/04 s posebnim ozirom na uzakonjeni krajevni plačilni sistem in krajevne doklade.

Razkaz 1.

V OKRAJU	Š O L						U Č I T E L J E V												U Č I T E L J I C															
							definitivnih v plačilnih vrsti						provizornih v plačilni vrsti						definitivnih v plačilni vrsti															
	slovenskih	hrvaških	italijanskih	slovensko-italijanskih	hrvaško-italijanski	skupaj	I.		II.		III.		I.		II.		III.		I.		II.		III.											
							sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.							
KOPER	2 z obvezno italijan. 3 s prosto	10	1	11	3	3	36	1	—	6	4	1	4	5	1	5	—	—	—	1	2	—	5	2	—	—	—	2	—	1	6	1	1	6
LOŠINJ	2 z obvezno ital. 1 s prosto	—	13	6	—	3	35	—	—	2	—	5	7	—	9	3	—	—	—	—	2	—	4	2	—	—	—	2	—	3	3	—	4	3
POREČ	4 z obvezno ital. 5 s prosto	—	—	27	—	4	32	—	—	2	—	—	11	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	4	—	—	9	
PAZIN	11 z obvezno ital. 1 s prosto italijan.	—	2	5	—	9	28	—	—	2	—	5	3	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	—	2	—	1	1	
PULJ IN ROVINJ	1 s prosto italijan.	—	7	13	—	3	24	—	—	6	—	2	9	—	5	10	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	4	—	—	8	—	1	9
VOLOSKO	1 s pros. hrv. 1 s prosto italijan.	11	14	1	—	1	29	—	2	2	6	4	1	2	9	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—	—	—	1	—	—	2	—
Skupaj :		26	63	69	3	23	184*)	1	2	20	10	17	35	7	32	22	—	—	—	1	3	3	8	20	6	—	—	8	—	5	23	1	9	82
*) od teh 10 neaktiviranih, dasi sistemizovanih.																																		

*) od teh 10 neaktiviranih, dasi sistemizovanih.

UČITELJIC									PODUČITELJEV						PODUČITELJIC						SUPLEN-TOV			SUPLEN-TINJ			VERO-UČIT.			Učit. žensk. ročnih del.			VSEGA UČNE-GA OSOBJA	
provizornih v plačilni vrsti									slov. hrvaš. ital. defin. proviz. defin. proviz. defin. proviz.						slov. hrvaš. ital. defin. proviz. defin. proviz. defin. proviz.						slovenskih hrvaških italijanskih			slovenskih hrvaških italijanskih			slovenskih hrvaških italijanskih			slovenskih hrvaških italijanskih			moških žensk	
I.			II.			III.																												
sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	sloven.	hrvaš.	italijan.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	defin.	proviz.	moških	žensk
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	4	1	6	—	1	8	12	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	44	49	
—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	2	2	—	1	—	—	1	3	3	5	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	40	31 + 1		
—	—	—	—	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	11	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	24	36		
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	26	13 + 1			
—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	2	3	—	—	—	3	6	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	46	36			
—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	36	10 + 5			
—	—	—	1	—	3	3	6	9	—	—	4	5	2	9	1	6	1	11	19	36	—	—	2	—	—	5	—	7	1	6	—	216	175 + 7	

Razkaz 2.

Š O L								Skupaj
razrednih	slovan-skih		italijan-skih		utrakvi-stičnih			
	moških	ženskih	moških	ženskih	moških	ženskih		
eno-	55	4	13	3	7	1	83	
dvo-	21	4	11	6	5	—	47	
tri-	4	1	9	2	—	—	16	
več-	2	—	14	11	1	—	28	
Skupaj	82	9	47	22	13	1	174	

Razkaz 3.

V OKRAJU	Š O L														Skupaj
	slovenskih	hrvaških	italijanskih	slov.-italijan.	hrvaš.-italijan.	slov. z obvezno italijansko	slov. s prosto italijansko	hrvaš. z obvezno italijansko	hrvaš. s prosto italijansko	italij. z obvezno slovensko	italij. s prosto slovensko	italij. z obvezno hrvaško	italij. s prosto hrvaško	italij. z obvezno nemščino	
KOPER	10	1	11	3	3	2	3	2	1	—	—	—	—	—	36
LOŠINJ	—	13	6	—	3	—	—	4	5	—	—	—	2	2	35
POREČ	—	—	27	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	32
PAZIN	—	2	5	—	9	—	—	11	1	—	—	—	—	—	28
PULJ in ROVINJ	—	7	13	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	24
VOLOSKO	11	14	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	29
Skupaj	21	37	63	3	23	2	3	17	9	—	—	1	3	2	184

(Dalje.)

Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu.

Od 6.—8. t. m. se je vršil v Trstu I. shod narodno-radikalnega dijaštva. V naslednjem priobčujemo v Trstu sprejete resolucije, in sicer le tiste odstavke, o katerih menimo, da bodo zanimali tudi naše čitateljstvo.

Resolucija za slovensko vseučilišče.

Slovansko dijaštvo, zbrano dne 6. septembra 1905 na I. shodu narodno-radikalnega dijaštva v Trstu, manifestira za slovensko vseučilišče v Ljubljani; zahteva, da se reši slovensko vseučiliško vprašanje najmanj istočasno z opravičenimi vseučiliškimi zahtevami drugih avstrijskih narodov; odklanja najodločnejše, da bi bil Trst sedež italijanskega vseučilišča. Isto pozivlje vlado, da ustvari potrebne pogoje za slovensko vseučilišče in smatra za eno prvih dolžnosti slovenskega dijaštva, da se posveča po končanih visokošolskih letih nadaljni strokovno-znanstveni izobrazbi, da postavi tako zadostno število usposobljenih učnih oseb za slovensko vseučilišče.

Resolucija odseka za dijaško izobrazbo.

1. a) Narodno-radikalno dijaštvo obsoja nečuvno indolenco slovenskih profesorjev, ki še niso napisali slovenskih učnih knjig za srednje šole. Poudarjamo potrebe, da se slovenski srednješolski učitelji organizujejo, da zastopajo stanovske interese in gojijo slovensko srednješolsko pedagoško slovstvo. Slovenski srednješolski učitelj izkušaj z visoko izobrazbo in idealno vnemo paralizovati neugodni vpliv sedanjega pomanjkljivega srednješolskega sistema in malenkostnega miljeja naših srednješolskih mest. V ta namen naj goje brez strankarskih namenov tesnejši prijateljski stik z dijaštvom izven šole;

b) opozarja javnost na škodljivost škofovih zavodov, kojih intencije nasprotujejo temeljnim principom srednješolske vzgoje;

c) zahteva, naj vlada med posameznimi predmeti srednje šole znanstveno soglasje, da ne pobija ena stroka nauk in metode druge.

2. Priporoča slovenskim dijakom, naj premišljeno izčrpavajo vsa izobraževalna sredstva vseučiliških mest. Toplo jim

nasvetuje Prago, to pa z izrečno opombo da naj se dijaštvo potruži živeti se v češke razmere in priučiti se češkemu jeziku. Opozarja na jugoslovanska vseučilišča.

Resolucija gmotnega odseka.

Narodno-radikalno dijaštvo, zbrano na svojem I. shodu v Trstu, smatra žalostne gmotne razmere za prevažen del slovenskega socialnega vprašanja.

Slovensko posojilništvo je glavni vir, ki naj z ustanovitvijo podpornih fondov zagotovi dijakom večje podpore.

Radikalno dijaštvo ostro graja brezvestnost onih, ki po končanih študijah brezobrestnih posojil ne vračajo, ker s tem oškodujejo podporna društva in kratijo zaupanje v dijaštvo.

Odklanjamo z zaničevanjem vsako značajno kvarljivo podporo, ki ji je namen, vplivati na prepričanje.

Resolucije odseka za ljudsko izobrazbo.

1. N. r. d. smatra organizirano poljudno delo med slovenskim ljudstvom najvažnejšim sredstvom za napredek na kulturnem, političnem in gospodarskem polju.

2. Ustanavljajo naj se v večjih krajih stalne ljudske knjižnice, v manjših pa potujoče kot impulz za stalne.

3. Prirejajo naj se nazorna ljudska predavanja iz vseh strok človeškega znanja.

4. Vsa društva z izobraževalno tendenco naj se reformirajo in organizujejo v tem smislu. Nujno potrebna je njihova zveza.

5. Slovenska inteligenca in akademiki naj stopijo temu gibanju na čelo.

6. Priporoča se akademikom snovanje ferijalnih društev za manjša okrožja, ki naj omogočujejo vsakemu delovanje v gorenjem smislu.

7. Tudi avtonomne korporacije naj skrbijo za gmotno stran teh teženj.

Resolucija velikega ljudskega shoda.

I.

Slovenci, zbrani na velikem ljudskem shodu v Narodnem domu v Trstu, nujno zahtevajo, da c. kr. namestništvo nemudoma izda odredbo, da mora mestni svet tržaški v mestu samem ustanoviti ljudske šole s slovenskim učnim jezikom in to uvaža, da izreka razsodba c. kr. upravnega sodišča z dne 7. X. 1904, št. 10.471, da je rešiti samo še vprašanje: 1. ali je na okoliških šolah še prostora za otroke iz tržaškega mesta; 2. ali posebne krajevne razmere ne otežujejo otrokom iz mesta, da bi pohajali šole na deželi, — končno uvaža, da je odgovor na ti vprašanje popolnoma notoričen. Vsako daljše zavlačanje pomenja očitno kršenje zakonov, zlasti § 59 državnega šolskega zakona in znanega člena XIX. drž. osn. zak. in zato proti takemu postopanju že danes najslovesneje protestujemo.

Dokler pa se to ne zgodi, ter bi se mestni svet tržaški upiral nalogu c. kr. namestništva z namenom, da še dalje zavleče ustanovitev slovenske ljudske šole, tedaj naj ukrene vlada nemudoma vse potrebno, da se taka slovenska ljudska šola ustanovi in vzdržuje na državne stroške.

II.

Na ljudskem shodu zbrani Slovenci obsojajo od tujcev in vlade med nas zanešeni provincializem.

Vsi Slovenci naj se zavedajo, da treba nastopiti za vse slovenske interese in težnje enotno.

Na tem shodu zbrani pozivljajo slovensko časopisje, da deluje intenzivneje v tem smislu.

III.

Zahtevajo, naj se narodi zakonito konstituirajo, da postanejo tako tudi juridične osebe z lastnimi organi. Zato naj se razdele avstrijski državljani po narodnosti v upravne celote. Naj se da brez ozira na teritorij vsakemu narodu lastno zakonodajstvo in samoupravo v vseh kulturnih in narodno-gospodarskih zadevah.

V to svrhu naj se zasnujejo narodni parlamenti in upravne oblasti naj se razdele po narodnostih.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca velikega srpana 1905 K 122.698.71.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Dopisi.

Goriško.

Stafaža raznim dostojanstvenikom po kršnem Krasu.

(Konec.) V T. je bila vsa slovesnost krajša, skoro komična. G. voditelj je škofa celo lepo nagovoril, toda ta ga ni hotel še niti lepo prijazno pogledati, izvzemši par nerodnih fraz, ki jih je zamomljal. Pri pogovoru o obedu pa je rekel g. S. da škof ne mara posvetnih ljudi pri kosilu. Kakšni zatelebani župani in starešine seveda niso vselej posvetneži, ker jim kakšen konopec stiska ledja.

V A... je pričakoval učitelj lepo ponižno milostljivega vladiko, ki je izstopil kar na nasprotni strani in brž vprašal: Kje je g. učitelj? Učitelj pricaplja ponižno knjemo, mu izrazi vdano, škof zamrmra nekaj fraz. Nato ga prosi blagoslova, mu poljubi roko in ukaže otrokom poklekni. Čeprav je tako krasno izpolnil ukaz okraj. šol. sveta, vendar ni več videl škofa.

Gotovo bi bil Kellner, ko bi še živel, vesel tako servilnega učitelja.

Ravnoisti prizori so se ponavljali po drugih vaseh, ki so bile deležne škofovega obiska.

V S... je jasno pokazal, da mu ni mar za te prisljane sprejeme, še manj pa za nagovore, ki so se jih nekateri naučili z veliko muko. Odmrmral je na pozdrav, še preden je bil končan.

V D... kjer ni bil šolski voditelj pravočasno obveščen o prihodu, je bil ves sprejem konfuzen.

V P-ju ni galantni g. župnik omenil niti z besedo g. voditelju kaj o dohodu in sprejemu škofa, čeprav so imeli vsi duhovniki to ukazano s posebnim obvestilom od duhovske strani. Ko je vladika izstopil in ga je župan prav nerodno pozdravil, je omikani župnik pokazal le s prstom desne roke na nekaj korakov oddaljena učitelja. To je — omika!

Edino v Š—h je bil voditelj sprejet od škofa nekoliko milostljiveje, ker ga mu je predstavil njegov sorodnik, kanonik.

To niso posebno lepi dokazi harmonije med cerkvijo in šolo. Tako kažejo cerkveni krogi, ki vedno kriče, da so oni najboljši podpiratelji šole, napredka in bogve še česa, svojo ljubezen do takoimenovane ljubljene hčerke edino

zveličavne rimske cerkve, do šole. Saj trde Kellner in podobni pedagogi, da je šola res ljubljena hči, ki mora slušati cerkev, toda tudi ta jo mora po materinsko ljubiti. Menim, da morajo omenjeni dogodki odpreti oči vsakomur. Na tako prezirljiv način ne sprejema nihče omikanih ljudi. To ni dopustno, da bi nas cerkveni knezi, zastopniki inštitucije, ki jo je ustanovil sam Odrešenik, tako prezirali in nas smatrali za nekake helote. Še drugi razlogi govorijo proti temu prisiljenemu klanjanju in počeščevanju ljudi, ki nimajo za šolo prav nikakšnega pomena. Usojam si tedaj vprašati visoki c. kr. okraj, šolski svet: Kako povzdiguje ta bizantinizem šolski ugled? Kje je konsekvence, če se v današnjem času, ko se v emancipiranih državah šola osvoboduje vsakršnih pogubnih vplivov, pri nas šola klanja kliki, ki skrbijo le za mračnjaštvo, nazadnjaštvo, enostranost? Vladikam a la Strossmayer vso čast, toda takim slovanofobom a la Nagl, ki sejejo le razdor, nezadovoljnost med verniki, pa le preziranje!

Še mnogo mnogo razlogov govori proti temu poniževanju. Za šolo nimajo nikjer sredstev. Ko pride v zbornico vojni minister, mu lete milijoni takorekoč nasproti. Za psevdohumanitarna sredstva v pokončevanje človeškega rodu in širjenje splošne bede gredo milijoni, za nepotrebne misijone, romanja, razne ceremonije, ki nimajo sence prave verske podlage v sebi, gredo svetle krone, za šolo pa se dobi le s težavo kje kak plesnjiv belič, ki slučajno odpade od navedenih ti-sočakov.

Ne dobi se pa ne v deželni, še manj v državnem zboru ni eden prelat, škof itd., da bi povzdignil glas za šolo. Kaj njim mar omika! Le da nekoliko pokramljajo s kakšnimi modrokrvnimi, nadutimi plemenitaškimi omejenici in da se nekoliko izprehodijo zastoni, pa je opravljeno. Ko gre za nikdar sito duhoviško malho, tedaj je takoj dovolj zagovornikov.

Tako mora šola čakati v kotu, da ji vržejo kakor zaničevani pastorki kakšno mrvo, ko pa imajo priti v vas ti za šolo vneta gospodje, tedaj pa delaj šola stafažo.

Šolski mladini pač ni treba paradirati pri vsaki malenkosti. Ako se ozremo po svetu, pridemo šele do spoznanja, zakaj mora ravno mladina pozdravljati mimoidoče dostojanstvenike. Ljudstvo se je že toliko emancipiralo, da ne poljublja več tako rado šibe, s katero ga tepejo. Zaradi tega pa se tudi ne zmenja mnogo za mimogredoče civilne, vojaške ali cerkvene dostojanstvenike. To pa gotovo ni po volji marsikaterim častihlepnežem. Da izpolnijo vrzeli, ki nastanejo zavoljo tega, ter da vsaj nekaj peska nasujejo v oči itak preslepljenim mogočnežem, pa komandirajo s silo šolsko mladina na ceste. Nedolžna mladina mora napolniti prostore, kamor noče stopiti nobeden odrasel, zrel mož. Tu se vidi skoro tisti znani »Flicksystem«, ki je že mnogim zmešal možgane in ki je v Avstriji v bujnem cvetju. Kjer ne gre prostovoljno, tam se pa prisili, plača tudi, da je le nekaj efekta. Pregovor pa pravi: »Ni vse zlato, kar se sveti.«

Kar pa je najlepše pri tem, je dejstvo, da si ti aranježi s temi prisiljenimi, stafažnimi organizacijami pridobijo še zaslužne kolajne in križe. Vsak učitelj, ki se zaveda svojega vzvišenega poklica, mora z menoj vred zaklicati: »Proč s to prisiljeno stafažo«. Toliko bolj pa moramo delovati na to, ko vidimo, da nas pri vsi servilnosti, ki jim jo izkazuje v prvi vrsti okraj. šol. svet, zraven prezirajo in nam ne privošči niti milostnega pogleda. Nikakor pa ne sme priti v navado, da bi morala šola ukloniti hrbet tem najnovejšim poniževalcem svojega ugleda. Učiteljstvo naj pokaže, da je samo-

stojno, da ne mara klečeplaztva, ampak odločnosti in priznanja zaslugam, ki jih ima za narod. Apeliram pa tudi na okraj. šol. svete, da bi bili bolj previdni pri izdavanju takih ukazov kot sta bila označena.

Dovolj ugleda uničijo šoli njeni sovražniki, zato naj pa vsi njeni zaščitniki in privrženci stopijo v nepremagljivo falango, ki bo vselej na braniku za njeno čast in ugled. Nikakor pa ne povzdiguje njenega ugleda, če se jo zistematično ponižuje s tem, da mora padati v prah, da poveličuje slavo raznim mogotcem.

K sklepu še sledeče:

Slavni c. kr. okrajni šol. svet se pozivlja, naj ne daja prihodnjič več takih ukazov ter naj ne kaže svoje pedanterije pri takih stvareh, ki nimajo za šolo nikakega pomena.

Učiteljstvo bo že samo ukrenilo potrebno pri dohodu takih odličnjakov, da ne bo trpel pri tem šolski ugled kot je ravno letos po Krasu. Šolska mladina pa tudi ni zato, da bi morala delati stafažo komur si bodi.

Učiteljstvo pa naj v podobnih slučajih ostane doma. Kdor nima niti prijaznega pogleda za širitelje omike, ni vreden nobene časti.

O drugi priliki kaj drugega. Mnogo je poklicanih, malo izvoljenih, mnogo je gnilega, malo dobrega.

Slayinski.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. »Slovenski Narod« in »Slovenec« sta prinesla obširno tajnikovo poročilo »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Ker se nahaja v tem posnetku več napačnosti in nejasnosti, bo vso zadevo pojasnilo vodstvo »Zaveze« v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Vodstvo Zaveze.

Iz odboro ve se je »Slovenske Šolske Matice«. Odborove se je »Slovenske Šolske Matice« dne 2. sept. t. l. so se udeležili: predsednik H. Schreiner in odborniki: V. Bežek, J. Dimnik, Fr. Gabršek, Fr. Hubad in Al. Strmšek.

1. Odobri se zapisnik zadnje odborove seje z dne 12. februarja 1905.

2. Vzame se naznanje tajnikovo poročilo o kurentnih stvareh izza zadnje seje in dopis »Družbe sv. Cirila in Metoda« v zadevi narodnega kolka.

3. Vzame se na znanje blagajniški prebitek z dnem 15. aprila 1905 v znesku 473.15 K.

4. Predsednik poroča o izdaji in dosedanjem razpečanju »Spominskega lista«, ki je bilo ugodno.

5. Predsednik poroča, da je ravnatelj H. Trunk dovolil slovensko izdajo »Pisma na starše«. Sklene se, da se izda to pismo prihodnje leto, ko prejmemo rešitev društvene prošnje na c. kr. naučno ministrstvo za podporo.

6. »Matica« priredi o Božiču za časa učiteljskih zborovanj v zvezi s »Splošnim ženskim izobraževalnim društvom« večer za starše. Predaval bo g. predsednik o »otroških igrah v domači hiši«; predavatelj bi bil pripravljen odgovarjati tudi na razna vprašanja. O prireditvi tega večera se je dogovoriti z imenovanim ženskim društvom.

7. Izda se posebna knjiga za starše o vzgajanju otrok. V ta namen se pozovejo učitelji v »Popotniku«, oziroma posamezno, da prevzamejo obravnavo posameznih poglavij.

8. Za 1. 1905. se izdajo naslednje knjige:

- Pedagoški Letopis, V. zv., 10 tiskanih pol, tiska J. Blasnik.
- Učne slike k II. Čitanki, II. del, 3. snopič (konec), pet tiskanih pol, tiska Drag. Hribar.

c) Nazorni nauk, snov za 1. šolsko leto, 9 tiskanih pol, tiska Drag. Hribar.

č) Zgodovinska učna snov, 5. snopič (konec), 10 tiskanih pol, tiska A. Slatnar v Kamniku.

9. Predsednik poroča o načrtu g. I. I. iz Šmarja glede spisa o preosnovi ljudskega šolstva. Sklene se, da se ta spis odkloni.

10. O rokopisu »Zgodovina pedagogike«, ki ga je pregledal in ocenil dr. Fr. I., se sklene, da po naših sedanjih dispozicijah ne kaže Matici že zdaj izdati tega spisa, pač pa se priporoča pisatelju, naj ga priobči v »Popotniku«.

»Slovenska Šolska Matica.« P. n. poverjeniki »Slovenske Šolske Matic« se prijazno prosijo, da vsaj do 1. oktobra t. l. pošljejo nabiralne pole in nabrani denar za l. 1905. društvenemu odboru v Ljubljani. Obenem se obračamo do vsega p. n. učiteljstva, da pohiti s pristopom k društvu, ker moramo v kratkem vedeti, v koliko iztisih nam je izdati letošnje društvene knjige. Zatrđno pa se nadejamo, da število Matičarjev tudi letos znatno naraste. Naj bi nobenega učitelja, oziroma učiteljice ne manjkalo v Matičnem krogu! Želeti pa je, da bi se izpodbujali tudi drugi razumniki k mnogobrojnemu pristopu. Le na trdni gmotni podlagi bo mogel odbor uspešno vršiti svojo nalogo. Pravtako prosimo, da se marljivo naroča »Spominski list«, ki je prav prikladen za obdarovanje otrok ob koncu šolske dobe.

Odbor.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Čistega dobička pri učiteljskem koncertu, ki ga je priredilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« dne 9. t. m. je bilo **1408 kron 93 h.** Ta velika vsota je najboljši dokaz simpatij, ki jih uživa napredno učiteljstvo med prijatelji učiteljstva, šole in prosvete. Prostorni vrt hotela »Ilirija« je bil natlačeno poln najodličnejšega občinstva in več ko še enkrat toliko ljudi je moralo pa oditi, ker niso dobili prostora. Vstopnino h koncertu so preplačali: g. Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar, posest. in obč. svetoval., **50 K**; visokorodni gosp. dr. Andrej grof Schaffgotsch, c. kr. dvorni svetnik itd., **20 K**; g. župan Ivan Hribar, **20 K**; g. državni poslanec dr. Ivan Tavčar, **20 K**; g. c. kr. dež. šolski nadzornik Frančišek Hubad, **20 K**; gosp. Fran Velkavrh, posestnik in občinski svetovalec **20 K**; g. Josip Petrič, tovarnar, **20 K**; gosp. Frančišek Kolenc, c. kr. vladni svetnik v p., **20 K**; gosp. Filip Fajdiga, trgovec in posestnik, **20 K**; g. c. kr. deželni šolski nadzornik Frančišek Levec, **10 K**; g. Josip Jeglič, vinotržec in posestnik, **10 K**; gospa M. Gerber, trgovka, **10 K**; g. dr. Karel Triller, advokat itd., **10 K**; gosp. Jernej Bahovec, trgovec, **10 K**; g. I. Počivavnik, **10 K**; g. Konrad Barle, učitelj v Metliki, nabral **70 K 50 h**; od te vsote so darovali po **10 K**; g. c. kr. poštar Fr. Guštin; gosp. dr. Mano Dereani, g. Božidar Guštin in g. Daniel Makar; g. Ferdo Wigele, učitelj v Starem trgu pri Ložu, je nabral **24 K**; g. učitelj J. Zupančič je nabral **5 K**; Gabrijel Ferjan, trgovec v Ribnem pri Bledu, **5 K**; g. Viktor Rohman, trgovec in gostilničar, **5 K**; g. Ivan Stupica, učitelj v Dražgošah, **6 K**; gosp. prof. Rudolf Peerz, c. kr. okr. šolski nadzornik, **5 K**; gđč. nadučiteljica Marija Maroutova, **5 K**; gosp. c. kr. učiteljski ravnatelj Anton Črnivec, **4 K**; gđč. Jerica Zemljanova, učiteljica na Igu, je nabrala **6 K**; g. Alojzij Minati, trgovec na Igu, **4 K**; Gosp. Josip Prosenč, občinski svetovalec, posestnik itd., je postal povodom Prešernove slavnosti pokrovitelj »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta« ter plačal prvi rok **50 K**; dalje so darovali: Županstvo Sv. Križa na Vipavskem **10 K**; županstvo na Blokah **50 K**; gosp. Ulrik Konjar, učitelj v Motniku, **5 K**; mestna občina v Metliki, prvi rok pokroviteljnine, **50 K**; občina Vič pri Ljubljani, **20 K**; gosp. Fran Švigelj, posestnik na Bregu pri Borovnici, **5 K**; g. Ivan Jebačin, tovarnar, trgovec in posestnik v Ljubljani, **50 K**; g. Ivan Stibler, učitelj pri Sv. Antonu, letnino za t. l.; županstvo na Bledu **50 K**; občina Petrovče pri Celju **5 K**; občina Koroška Bela **100 K**; g. Ignacij Gruntar, c. kr. notar,

10 K; gosp. Josip Zurc, župan in gostilničar v Kandiji, **5 K**; g. Lavoslav Schwentner, trgovec v Ljubljani, **20 K**; g. Engelbert Gangl, realni učitelj v Idriji, **10 K**, namesto venca na grob svojemu prijatelju in tovarišu Maksu Josinu; g. Anton Gregoretič, učitelj v Rodiku, nabral **6 K 50 h**; gđč. I. Kalinova, učiteljica v Ljubljani, nabrala **3 K 80 h**; g. stud. phil. Ante Gaber v Skofji Loki, **20 K** v imenu g. Karlinove »šrange«; g. Makso Šeber, tiskar v Postojni **5 K**; g. Fr. Potokar, nadučitelj v Št. Lovrencu, nabral **11 K**; gosp. Katz, trgovec s hmeljem iz Žatca, na Češkem, **1 K**; g. dr. Viktor Gregorič v Sežani **14 K 20 h**, nabral v deželni kleti med Nabrežinci in Sežanci o priliki Prešernove slavnosti. Živel učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog platil!

Osebnosti. Provizoričnim učiteljicam so imenovane sledeče gospodične: Učiteljica Marija Kastelic iz Mirne v Cerkljah, absolvirane učiteljske kandidatkinje Albina Rupnik iz Leskovca v Leskovcu, Frančiška Čerov iz Kostanjevice v Veliki Dolini, Alojzija Trošt z Iga v Trzbišču in Lina Lenček iz Ljubljane pri Sv. Križu pri Kostanjevci. — Absolvirani učiteljski kandidat g. J. Petschauer je imenovan učiteljem v Starem Bregu. Na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji so imenovane za definitivne učiteljice gđč. Marija Lapajne, Pavla Lapajne in Karolina Burnik, vse iz Idrije. Za namestne učitelje pa gg. Otmar Novak in Leopold Bähler iz Idrije. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđč. Ernestina Schott v Ljubljani je imenovana za suplentinjo v Toplicah in provizorična učiteljica gđč. Hedvika Schott kot taka za Čatež. Za nadučitelja na Vrhniki je imenovan g. Dragotin Matajec; gđč. Oman Marija ostane učiteljica v Begunjah na Gorenjskem; gđč. Marija Rajer je imenovana za Gorje in gđč. Ana Zevnik za Breznico. G. Anton Grašček pride k Mariji Devici v Polju. Absolviranemu učiteljskemu kandidatu gosp. Francu Kalanu je podeljeno provizorično učno mesto na deški šoli v Kranju, gđč. Emi Mišelj, doslej učiteljici v Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani, je pa podeljeno provizorično mesto učiteljice v Starem trgu.

Imenovanje. Za voditelja c. kr. pripravnice za učiteljske v Tolminu je imenovan gosp. Anton Kutin, doslej učitelj v Št. Mavru pri Gorici. — Dr. Karel Went je imenovan učiteljem na gimnaziji v Ptuj, definitivni učitelj na dekliški meščanski šoli v Voitsbergu. Henrik Lechner pa kot strokovni učitelj na deželni meščanski šoli v Radgoni.

Odlikovanje. Cesar je podelil deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Francetu Swidi red železne krone tretje vrste.

Sklicanje državnega zbora. Državni zbor se snide dne 26. t. m. To je sklenil ministerski svet, ki se je sešel v sredo na Dunaju. Predvsem predlože zbornici proračun za l. 1906., predlogo o ital. pravni fakulteti in izjavo o ogrski krizi. — Ima li državna zbornica poslanca, ki bo dvignil glas v prilog učiteljstvu, pokaže bližnja bodočnost.

»Freie Lehrerstimme« poročajoč o IV. kranjski dež. učiteljski skupščini, piše med drugim doslovno: »Hätten die deutschen Lehrer Oesterreichs die gleiche Einigkeit und Entschlossenheit, es stünde manches anders in unserem Vaterlande.«

Dobro zdravilo. Na neki dvorazrednici je službovala učna oseba, ki se je dve leti proti svojemu tovarišu vedla tako netaktno, da se mi zdi vredno, to našega stanu nevredno počenje nekoliko ožigosati. Le nekoliko vesten učitelj bi osupnil, da mu povem; koliko šolskih dni je zamudila v teku dveh let. V gledališki sezoni je pa celo vzela trimesečni dopust. V tem času pa so jo videli v javnih prostorih. Prav od srca so se smejali naši ljudje, ko je povedal neki potovalec, da jo vidi večkrat v gledališču. Ker večkratni opomin šolskega voditelja ni obrodil sadu, jo je ta moral naznaniti. Prišel je ukaz od zgoraj, da šolski voditelj zahteva od nje zdravniško izpričevalo vselej, kadar je ne bo v šolo. Od tega časa ni bila dotična učna oseba več bolna in pouk je bil reden. Dobro zdravilo! — Zakaj pripovedujem to? Zato, ker je dotična oseba za zahvalo, ker ji je šol. voditelj skoro dve leti prizanašal, tega vedno in povsod sramotila, da jo denuncira, da bi jo rad proč spravil. »Ja, kaj čmo, nad- je nad-, moj šef je nad-«, tako se je rada hudomušno

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

Listnica uredništva.

„Naši nadzorniki“ pridejo prihodnjič. Iskrene pozdrave!

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.Ravnokar je
izšelRavnokar je
izšel

ROČNI ZAPISNIK

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na
Kranjskem, Spodnje Štajerskem in Primorskem in z
osebnim statusom kranjskega ljudsko-šolskega učiteljskegaza šolsko leto 1905/06., XII. letnik
Sestavil L. Jelenc.Cena: Za 75 učencev 1 K 40 v, za 100 učencev 1 K 50 v
za 125 učencev 1 K 60 v, za 150 učencev 1 K 70 v.

Ročni zapisnik je prevzela letos »Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« od gosp. Štef. Primožiča v svojo last.

Naroča se obenem s šolskimi tiskovinami v tiskarni Dragotina Hribarja v Ljubljani ali pa pri vodstvu Zaveze.

✠ Maks Josin.

Dne 2. t. m. je umrl po večletni bolezni — sušici — naš tovariš in prijatelj Maks Josin, učitelj v p. v Ljubljani.

Bila sva dolgo vrsto let tovariša na I. mestni deški petrazrednici v Ljubljani, a dolgi večeri trudapolnega dela in razmišljanja so naju združili v iskrenem prijateljstvu. Sestavljala sva namreč na prošnjo založ. g. O. Bamberg »Drugo berilo in slovnico« ter »Tretje berilo.« Obe knjigi sta danes v rabi po mnogih šolah, in tako je znano tudi ime pokojnega Josina malone po vseh slovenskih kronovinah. Bilo bi znano še bolj, da niso kmalu po najinih »Berilih« izšle »Čitanke«, ki jih priporočata slavnejši imeni. Snovala sva načrte, kako bi nadaljevala nevhvaležno delo in ga izpopolnila z novimi, primernimi in potrebnimi delci. Pretežni del teh načrtov je padel s prijateljem Maksom v grob. Ostal sem sam, pred menoj nerazorana ledina . . .

Sedala sva k delu, ko je bil končan dnevni naporni šolski posel. Fizične moči so bile upehane. Bilo je treba

mnogo resne volje, da sva udušila željo po počitku in razvedrilu ter začela iz obilice nabranega gradiva izbirati in prirejati najprimernejšo snov ali pa sestavljati izvirne sestavke. Dostikrat sva presedela mnogo časa molče, vsak razmišljujoč zase, preden sva namočila pero. Večkrat sva raztrgala to, kar sva napisala včeraj, in delo se je začelo iznova.

In ko je bilo končano, je šlo iz rok v roke. Strogi sodniki so je motrili z najstrožjimi pogledi in pomisleki. Bilo je treba prenaledb in popravkov, da bi kmalu ugasnilo vse veselje do dela. Naposled je vendar prišlo odobrenje z Dunaja in od založnika denar. Poslednji je bil nama v večje veselje, ker je bilo treba živeti, a že tedaj je bilo učitelju težko zmagovati življenske zahteve, zato je sva se morala tudi midva pehati za postranskim zaslužkom.

Težko, dvanajsturno in štirinajsturno delo na dan mora ubiti človeka. Josina je ubilo. Mene je še pustilo, da sem ga spremil do groba in mu napisal te vrstice v spomin. Ko bi vedel, da govorim o njem in najinem skupnem delu, bi mu ne bilo po volji. Kaj briga to javnost! Delo je dolžnost, in zavest storjene dolžnosti je najdražje zadoščenje.

Bolelo me je srce, ko sem ga gledal poleg sebe bodisi v šoli, bodisi na njegovem domu, kjer sva delala po šoli. Bolan je bil. V šibkem telesu je ugašala iskra življenja. Energija je jačila opešane moči, dokler ni smrt pokosila energije in moči. Zasvetil mu je velik dan počitka: umrlo je bolno, šoli posvečeno življenje, prišla je doba večnega spanja! V njem spi kremenit značaj in vzoren tovariš.

Prišla bi ta doba mnogo prej, da ni imel ljubljene in ljubeče žene, ki mu je stregla z vsemi najboljšimi močmi, mu lajšala trpljenje, ga spremljala po zdraviliščih in mu zbujala nade na boljšo, veselejšo bodočnost. Žrtvovala se je zanj vsa in z vsem, da jo danes lahko imenujem vzor blage slovenske žene.

Maks Josin je bil rojen dne 27. februarja 1865. l. v Ljubljani. Obiskoval je ljudsko šolo in nižje gimnazijske razrede ter štiri letnike ljubljanskega učiteljskega. Učiteljeval je ves čas v Ljubljani na I. mestni deški petrazrednici. Pomožni učitelj je bil sedem let. V tej dobi mu je bil voditelj rajni Andrej Praprotnik, ki je vcepil njegovemu srcu veselje in ponos do poklica. Svoje stanovske dolžnosti je izvrševal Josin z vso vestnostjo, ki mu ni ugasnila niti tedaj, ko je bolj in bolj rastla njegova bolezen. Vztrajal je v šoli, dokler mu je bilo sploh mogoče. V počitnicah je navadno zahajal k Razingerju na Planino pri Jesenicah, kjer ga je krepil gorski zrak. Dobo svojega samstva je preživel z materjo, ki jo je ljubil s čisto otroško vdanostjo. Pomanjkanje tistih let in pa moreče delo v šoli sta zasejali vanj kal bolezni, ki se je razplodila in razrastla, da ga je končno ugrabila rodovini in nam. L. 1904. dne 1. septembra je bil stalno upokojen z letnimi 800 kronami.

Tudi Josinovo dolgotrajno bolehanje in njegovo večletno umiranje ima na vesti žalostno materijalno stanje kranjskega učiteljstva, ki je zahtevalo že toliko žrtev!

Zaradi bolehnosti se ni aktivno udeleževal gibanja naše organizacije. Z delom je živel šoli in svojcem, a s srcem in z globokim prepričanjem je bil popolnoma naš. In zato imamo sedaj eno plemenito srce manj, ki je gorelo za iste vzore, za katere se bojujemo mi, ki žalujemo po njem!

E. Gangl.